

TANTÁRGYI TEMATIKA

<p>Tantárgy neve: Irodalom és társművészetek I-II.</p>	<p>Tantárgy Neptun kódja(i): BTMMN403, BTMMN407, BTMMN408 (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</p> <p>Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet</p> <p>Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)</p>
<p>Tárgyfelelős (név, beosztás): Kiss Noémi adjunktus</p>	
<p>Tantárgyi egység: Irodalom és társművészetek I.: A verbális és a vizuális művészetek kapcsolata</p>	
<p>Tantárgyi egység Neptun kódja: BTMMN403 (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</p>	
<p>Javasolt félév: 2., 3. (A szak keresztféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan szám mindig őszi, páros szám tavaszi félévet jelent.)</p>	<p>Előfeltétel: BTMMN403, BTMMN408: nincs, BTMMN407: BTMMN403 (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</p>
<p>Óraszám/hét: BTMMN403, BTMMN407: 2 előadás, 3 konzultáció, BTMMN408: 1 (A nappali képzés heti óraszámja 15 héten át. A levelező képzések féléves óraszámja a nappali tagozatos féléves óraszámhoz mindig az egyharmada: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 10 stb.)</p>	<p>Számonkérés módja (a/gy/k/b): BTMMN403, BTMMN407: kollokvium, BTMMN487: gyakorlati jegy (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés</i> ill. az <i>Értékelés</i> pontoknál.)</p>
<p>Kreditpont: BTMMN403, BTMMN407: 4, BTMMN408: 2</p>	<p>Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)</p>
<p>Tantárgyi egység feladata és célja (3–4 mondatban összefoglalva): „<i>Exegi monumentum.</i>” <i>Triumphális művészet az ókortól napjainkig: Róma, Párizs, Washington</i> Az előadás szándéka annak a megmutatása, hogy a mindenkori hatalmi központok hogyan jelenítik meg nagyhatalmi pozíciójukat az irodalom, az építészet és a képzőművészet műfajaival és eszköztárával. Az <i>imperium</i>–gondolat verbális és vizuális reprezentálásáról van szó, amelynek első példáját a császárkori Róma teremtette meg és kínálja mind a mai napig. A másik két példa a Napóleon korabeli Párizs és Washington D. C.. (olykor kiegészítve Berlin és London egy-egy építészeti analógiájával). Ennek a két, új- és jelenkori központnak a térképzése, valamint az építészeti és a szobrászati emlékei nemcsak a továbbélést mutatják meg, hanem reprezentálják Európa közös kultúrkincsének, az antikvitásnak a felbecsülhetetlen hatását és véget nem érő jelenlétét is. Így nemcsak a hatalom reprezentációiként értelmezhetők, hanem a kulturális identitás megteremtésének és közvetítésének ikónikus alakzataiként is.</p>	
<p>1. Az obeliszk - <i>Res gestae divi Augusti</i>; Plinius, <i>Nat. Hist.</i> 36, 64-74. - Augustus horologiumának rekonstrukciója</p> <p>2. Az obeliszk - Róma (Piazza del Popolo, Piazza Montecitorio, San Giovanni in Laterano előtti obeliszk, a Vatikán Szent Péter tere) és Párizs (Concorde tér) obeliszkjei. - a Washington Monument</p> <p>3. A diadalív - Plinius, <i>Nat. Hist.</i> 34, 27.</p>	

- Augustus susai diadalíve; Titus, Septimius Severus és Constantinus diadalíve Rómában

4. A diadalív

- a párizsi Arc de Triomphe
- a berlini Brandenburger Tor

5. A diadaloszlop

- Plinius, *Nat. Hist.* 34, 20-21, 27.
- Traianus és Marcus Aurelius diadaloszlopa Rómában
- Napóleon diadaloszlopa: a párizsi Vendôme oszlop
- Nelson diadaloszlopa: a londoni Trafalgar oszlop

6. A templom

- *Res gestae divi Augusti*
- Portunus temploma (Róma, Forum Boarium) és az ú. n. Maison Carrée (Nimes)
- a párizsi La Madeleine

7. A Pantheóntól a panteonig

- Plinius, *Nat. Hist.* 34, 13; 36, 38.
- M. Agrippa és Hadrianus Pantheonja Rómában

8. A Pantheóntól a panteonig

- a párizsi Panthéon
- a washingtoni Thomas Jefferson Memorial
- a washingtoni Capitolium

9. A kolosszus

- Plinius, *Nat. Hist.* 34, 39-48.
- Pausanias, *Görögország leírása* 5, 11.
- a rhodosi kolosszus („rekonstrukció”)
- a Nero-kolosszus („rekonstrukció”)

10. Kolosszus és panteonizáció

- az athéni Parthenón kultusz-szobra: az Athéna parthenos (rekonstrukció)
- az olympiai Zeus-templom kultusz szobra (rekonstrukció)
- Abraham Lincoln ülő szobra (Lincoln Memorial, Washington D.C.)
- George Washington Zeusként (Történeti Múzeum, Washington D.C.)

11. A szöveg- és a tér architektúrája mint a hatalom reprezentációja

- Vergilius: *Aeneis* VI, 679-887. és a Forum Augusti (Róma)
- Horatius, *Carmen Saeculare* és az Ara Pacis Augustae
- a Mars mező Augustus kori építészeti együttese: az Ara Pacis Augustae, a Mausoleum és a Horologium Augusti

12. A szöveg- és a tér architektúrája mint a hatalom reprezentációja

- a National Mall Washingtonban: a Capitolium, a Washington Monument, a Lincoln Memorial, a White House és a Jefferson Memorial együttese

Félévközi számonkérés módja (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.): nincs

Értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): KSZ

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szerzhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ivre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgálhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma.

Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom, a tantárgyi egység egészéhez (legalább 3 irodalmi tétel, lehetőleg 1 idegen nyelvű) vagy 12–15 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

Res gestae divi Augusti = BORZSÁK I. (szerk.), *Római történeti chrestomathia*, Tankönyvkiadó, Bp., 1963, 193-198.

Vergilius, *Aeneis*, ford. LAKATOS I., VI. és VIII. ének (bármelyik kiadás)

Horatius, *Carmen saeculare* (Százados ének)

Idősebb PLINIUS, *Természetrájk. Az ásványokról és a művészetekről*. Ford. DARAB Á., GESZTELYI T., Enciklopédia, Bp., 2001. (a megjelölt részletek)

CASTIGLIONE László, *Római művészet*, Corvina, 1971.

E. H. GOMBRICH, *A művészet története*, Gondolat, Bp., 1975. (különösen 35-98, 360-405.)

K. GALINSKY, *Augustan Culture*, Princeton 1996.

Ajánlott irodalom, a tantárgyi egység egészéhez (legalább 3 irodalmi tétel, lehetőleg 1 idegen nyelvű) vagy 12–15 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

P. ZANKER, *Augustus und die Macht der Bilder*, C. H. Beck Verlag, München 1987.

T. CORNELL, J. MATTHEWS, *A római világ atlasza*, Helikon, Bp., 1991.

M. GRANT, *Róma császárai*, Corvina, Bp., 1996.

SZENTKIRÁLYI Z., *Az építészet világtörténete I-II*, 1980. (különösen I.: 146-229; II.: 244-321.)